

Univerzitet umetnosti u Beogradu
Interdisciplinarne studije - Višemedijska umetnost
Kosančićev venac 29, 110000 Beograd

Izveštaj Komisije za ocenu i odbranu Doktorskog umetničkog projekta i pisanog rada

URONJENI

Višemedijski umetnički projekat

Kandidatkinje Marine Ilić

Veće Interdisciplinarnih studija Univerziteta umetnosti u Beogradu je na sednici održanoj 11. septembra 2019. godine donelo odluku da Komisija za ocenu i odbranu doktorskog umetničkog projekta kandidata Marine Ilić, pod nazivom „**URONJENI**“

Višemedijski umetnički projekat radi u sastavu:

1. dr um. Radoš Antonijević, vanr. prof. FLU u Beogradu (mentor)
2. dr um. Milivoj Pavlović, vanr. prof. FLU u Beogradu
3. mr Zora Mojsilović, red. prof. FPU u Beogradu
4. dr um. Olivera Parlić Karajanković, vanr. prof. FLU u Beogradu
5. dr Ivan Pravdić, red. prof, AU UNS

Komisija Nastavno — umetničkom veću Interdisciplinarnih studija Univerziteta umetnosti u Beogradu podnosi sledeći izveštaj:

Biografija kandidata

Marina Ilić

- Rođena 23. 6. 1984. godine u Kragujevcu
- 2008. diplomirala grafički dizajn na fakultetu primenjenih umetnosti (FILUM) u Kragujevacu. Tokom studiranja dobila je više nagrada i stipendija.
- Živi i radi u Beogradu

Kontakt:

Prvomajska 6/21, Zemun,

mob 063 7577999

ilicmarinakg@yahoo.com

Radno iskustvo:

- Dizajner honorarni saradnik u firmi Elit-sistem Kragujevac, od 2006. godine
- Stručni saradnik na fakultetu digitalnih umetnosti univerziteta Metropolitan Beograd na predmetima Osnove grafičkog dizajna i Tipografija 2008 - 2011.
- Grafički dizajner u firmi International virtual office u Beogradu 2011 - 2012.
- Grafički dizajner i ilustrator kao freelancer u firmi Boomin games, Berlin, Nemačka od 2013.
- Dizajner tekstila kao freelancer za firmu Zeyteks i Truva, Istanbul, Turska od 2016.
- Osnivač modnog brenda Marinia Design 2012. dok su autorske kolekcije koje nastaju od 2011. pod imenom Marina Ilić.

Neke od modnih revija na kojima je učestvovala kao dizajner su:

- kolekcija haljina, Miss MI, revija na Fashion Selectionu proleće 2011.
- jesenja kolekcija Next MI, revija na Fashion Selectionu sezona 2011/2012.
- revija u okviru Ladys night Mixer festival, 2012.
- revija na takmičenju blogera, Ušće shopping centar, 2012.

Samostalne izložbe (izbor)

2011. Izložba digitalnih slika i radova kombinovane tehnike *Razvoj Venere*, Dom omladine, Kragujevac

2011. Izložba digitalnih slika, Električka, Pančevo

2012. *Fešnzilekšn*, izložba i performans, ZMUC-Zemunski mali umetnički centar

Kolektivne izložbe (izbor)

2004. Izložba akvarela "Lipar" Dom vojske, Kragujevac

2006. "Typo cake", tipografija, galerija Kocka, Beograd

2007. Izložba grafičkog dizajna Plakat i Pismo, Dom kulture, Čačak

2007. Izložba grafičkog dizajna, Poster/Callygraphy/Tuface, Poznanj, Poljska

2007. 5th International Triennial of stage poster Sofia, Bulgaria

2011. izložba profesora Metropolitan univerziteta, Banski dvor, Banja Luka

2012. Eco design week, Novi Sad

2014. Ljubav i moda, galerija u Eurocentru u Beogradu

Učesnik većeg broja likovnih kolonija i umetničkih susreta (izbor)

- Likovna kolonija Vlasina '96. kao najmlađi pozvani učesnik
- "Lipar", 2001. 2002. 2003.
- Green fest 2009. Beograd
- Međunarodna likovna kolonija Opovo, 2011.
- Likovna kolonija "Montmartre" u Somboru 2011.

Analiza doktorskog umetničkog projekta

Pisani deo rada doktorskog umetničkog projekata kandidata Marine Ilić „**URONJENI**“ ***Višemedijski umetnički projekat*** sadrži 111 stranice i pet glavnih delova. Posle uvoda (str. 13 — 19) slede celina: „Pojmovno teorijski okvir“ (str. 19 — 23) „Naučno istraživački okvir“ (str. 23 — 31), „Poetički tok rada“ (str. 31 — 45) i „ Metodološka razmatranja i analiza praktičnog rada“ (str. 45 — 89), Zaključak (str. 89 — 100). Zatim sledi „Bibliografija i vebografija“ koja sadrži 65 bibliografskih jedinica i na kraju je data „Biografija kandidata“, a ostale stranice do konačnog broja od 111 posvećene su Izjavi o autortstvu, Izjavi o istovetnosti štampane i elektronske verzije doktorskog umetničkog projekta i Izjavi o korišćenju.

Praktični deo rada umetnika Marine Ilić predstavlja umetnička izložba u formi višemedijske instalacije i hepeninga pod nazivom "URONJENI" održane 1. juna 2019. godine u galeriji N.EON u Beogradu.

U opisu i analizi praktičnog dela rada doktorskog umetničkog projekta treba se prevashodno okrenuti njegovoj višemedijskoj prirodi. Ovo umetničko delo moramo posmatrati kao umetnički hepening sa elementima performansa koji referiše na svet modne industrije, ali ga možemo analizirati i u domenu prostorne instalacije, skulpture i kostima. Ono što je svakako najkarakterističnije je upotreba živih modela (devojaka) u ovom složenom delu, i one se pojavljuju i kao subjekti i kao objekti ovog umetničkog rada umetnice Marine Ilić.

Ono što bi bio donekle klasičan likovni aspekt ovog višemedijskog dela je izrada specifičnih kostima i objekata u formi kostima ili odevnih predmeta, haljina šešira, košulja, majica itd. Ovaj segment ima osobine kolaža ili asamblaža u kome je vrlo istaknuto korišćenje gotovih objekata i predmeta u koje evocira nekakav redimejd postupak, ali ga i prevazilazi jer se ciljevi čitave akcije postavljeni mnogo više u domenu asocijativnog a ne konceptualnog. Umetnica je te intencije detaljno obrazložila u prve tri dela pisanog rada, a ukratko bi to mogli nazvati umetničkom namerom da se ilustruje spoljašnji, tehnološki, društveni i drugi uticaj na formiranje pozicije pojedinca i njegovo otuđenje od sopstvene suštine. Formalnim sadržajem umetnica na neki način dekonstruiše određene slike društva spektakla, jer se kritički odnosi prema njemu, ali sa druge strane ona pronalazi i određena čvorna mesta kroz koje pojedinac biva urušen kao biće u takvom društvu. Iako sadržaj ovog rada koji prevashodno čine figure u kostimima, asocira na modno dešavanje, njegov naziv *Uronjeni* sadrži stanje, više nego aktivno dešavanje. Referentni sistem za razumevanje dela umetnica je napravila istražujući ljudsko energetska polje, najviše po principima američke naučnice Barbare En Brenan ali i drugih autora. U objašnjenju naziva rada ona kaže, " Uronjeni smo pre svega

u život, *inkarnirani*¹ u fizičko biće, jer kako Barbara En Bernan kaže, *nema telo energiju, već je uronjeno u nju.*

U hepeningu je učestvovalo ukupno osam osoba, ženskog pola, koje su sa iskustvom rada na modnim revijama, sopstvene uloge na ovom svojevrsnom performansu „živih“ skulptura, igrale sa velikom ubedljivošću. Umetnica je podelila celu postavku u pet ključnih pozicija i to prevashodno vođena arhitektonskim uslovljenostima izabranog prostora. Tako je posmatrač zapravo bio u mogućnosti da krene od dela koji se zove *Protočno mesto 1 - Napukle duše* i koji je bio svojevrsni garderober – pećina, napravljen kao prostorna instalacija. U nju je publika ulazila i mogla da vidi okačene delove garderobe kao nekakve okamenjene skulptorizovane objekte. Već na prvom koraku bilo je jasno da umetnost koketira sa modom kao jezikom koji je preuzet iz te oblasti dizajna. Ipak mnogo sugestivniji utisak dobijen je u susretu sa živim modelima koji su nosili „modne kreacije“ Marine Ilić, a zapravo su i same bile do te ukupne iskreirane strukture. Marina Ilić je vrlo uspešno upotrebila iskustvo modnog i grafičkog dizajnera u artikulaciji sopstvenih umetničkih ambicija, ali je pokazala i izuzetnu skulptorsku veštinu u plastičkom artikulisanju oblika. Poput modnog dizajnera ona je demonstrirala kreativnost već izborom materijala, pa je tako koristila, na primer, stara pakovanja za lekove ili stare električne kablove, sijalice i slično. Koristeći te nespecifične modne materijale ona je uspeła da iskreira haljine za modele koje bi upotrebljene predmete stavljalo u kontekst ukupne ideje. Na primer u poziciji *Protočno mesto 2, Ogledalo koje plače*, Marina Ilić je upotrebila folije za pakovanje lekova kako bi sašila haljinu koja je u čitavoj instalaciji trebalo da ilustruje lice i naličije savremenog života u kome je čovek raspet između konzumerističkih navika i iskrenih duševnih potreba. O motivaciji za upotrebu ovog materijala umetnica kaže: „Sve ove folije srebrnkasto svetlučave u kombinaciji sa tabletama i kapsulama različitih oblika i veličina u formi izgledaju kao tkanine sa našivenim plastičnim svetlucavim šljokicama sa metalik odsjajem koje su u tekstilnoj industriji već duži niz godina veoma popularne. Iz daljine, na prvi pogled, ova haljina i deluje kao da je od šljokica, jer se plastika u koju su tablete

¹Latinski *incarnatio*- pojava božanstva u ljudskom liku

pakovane presijava dok su ispod tablete u boji. Naravno, šok je kada se nakon prvog pogleda prepozna da su to u stvari lekovi“.

Ovaj veoma zanatski aspekt rada umetnice Marine Ilić spleten je sa snažnim porivom za asocijativnost i metaforu, pa ona u daljem tekstu ojašnjavajući ovaj segment rada postavlja pitanje: „Zašto bi ogledalo *plakalo?*“ i odmah zatim daje i odgovor „Jedan od najupečatljivijih opisa odnosa čoveka sa sopstvenom dušom je raskorak između fizičke i unutrašnje lepote“... Fizička struktura ogledala ga obavezuje da odbijanjem svetlosti od objekta prenese tačnu sliku, što se u toj ravni i dešava. Međutim ako bi smo uzeli njegovo metaforično značenje, kao odraza čovekovih dela, odnosno sadržaja koji se u njegovom polju nalaze, u mnogo slučaja bi čak i ovaj hladan, neživ predmet zaplakao. Ovo je stanje koje savremenog čoveka uvodi u depresiju. Ali i za to postoje lekovi.“ ,zaključuje autorka.

Iako bi ova vrsta možda malo kontradiktorne potrebe za ilustrovanjem stava mogla biti kritički posmatrana kroz jednu modernističku prizmu, rad Marine Ilić moramo sagledati u celosti kao jedan slobodni kolaž medijskih sekvenci u kojima preterana formalna ispoliranost šavova nedozvoljava našivanje novog materijala odnosno novog medija. Zato su u nekim delovima formalna celovitost pojedinih elemenata ustupa mesto ukupnoj sintezi utisaka.

Dalje u prostoru nižu se sledeće celine *Protočno mesto 3 - Super žena ispečena*, *Protočno mesto 4 - Kuda vode ovi krac*, i *Protočno mesto 5 - Električni san*

Super žena ispečena je prostorna celina koju grade dve ženske figure specifično obučene i postavljene u prostoru sa kostimima koji sugerišu specifičnu poziciju žene u savremenom društvu. Ovde Marina iz pozicije žene umetnice kritikuje stanje u u kome je žena zapravo žrtva spolja definisanih i veštaki formiranih standarada ponašanja i života.

Objašnjavanje svakog pojedinačnog dela rada oduzeo bi previše vremena a svakako ih umetnica veoma detaljno opisuje u pisanom delu svog rada. Ipak treba izdvojiti jedan kostim o kome bi trebalo nešto više reći jer se na njemu najuspešnije mešaju moda i umetnost, kao i koncipirano i izrečeno. To je druga figura u celini *Električni san* koja je imala kostim od sitnih objekata neophodnih za razvođenje struje. Devojka je

futurističkog izgleda u kostimu koji u osnovi ima potpuno klasičan kroj - korset, i suknju koja se širi držeći formu u nekoliko širokih falti, kraća sa prednje, a duža sa zadnje strane. Sadržaj materijala od kojih je sačinjen kostim, i šminka samog modela stavlja figuru u koncept digitalne dive. Korset je od belih i žutih kablova, dok su korpe na grudima zapravo ljudski profili od gipsa pored kojih stoje i različiti delići električnih uređaja i drugih upotrebnih sitnica različitih namena. Na glavi modela je perika od belih kablova, i plastičnih elemenata za kablove koji su stilizovani u frizuru koja bi vrlo lako mogla biti prepoznata kao neki modni standard. Ovo je, mora se priznati, jedan veoma uspešni deo rada koji je prevazišao i namere umetnice da njime ilustruje eru naše zavisnosti od elektronskih uređaja, jer uspešno evocira mnoge kulturne slojeve, poput, filma, stripa, mode, književnosti. Tako ova mlada manekenka. u kostimu izrađenom od bizarnih delova poput električnih kablova, postraje naš oživljeni san koji budi i povezuje naša iskustva fragmentirana u različita polja kulture. Tako jedno višemedijsko delo postaje stvarni homogeni proizvod koga više nerastačemo analizom već ga sintetisanog konzumiramo jer samo tako ono daje svedočanstvo našim složenim iskustvima. Pred nama je živa skulptura, manekenka ali i junakinja stripa, filmska diva u nekoj davno odigranoj ulozi, ali ipak, izblizine, sirovost i banalnost upotrebljenih materijala, kao i oči manekenke koje uprkos gustim namazima šminke odaju umorno biće koje se krajnjim naporom bori da zadrži dostojanstvenost uprkos neudobnom kostimu i položaju na enormno visokim potpeticama, otvara ovu scenu za mnoga složena tumačenja.

Kritički osvrt i ostvareni rezultati

Doktorski umetnički projekat *URONJENI - Višemedijski umetnički projekat* Kandidatkinje Marine Ilić, rezultat je dugotrajnog umetničkog istraživanja u kome je umetnica uspešno formulisala prostor svog umetničkog delovanja kao višemedijskog umetničkog rada koji svoje osnovne pozicije pronalazi u kombinaciji modnog dizajna, prostorne instalacije, hepeninga, fotografije, skulpture i performansa. Najkarakterističniji segment rada je

upotreba živih modela (devojaka) koje se pojavljuju i kao subjekti i kao objekti ovog umetničkog rada umetnice Marine Ilić.

Istovremena artikulacija veoma složenih umetničkih formi zahtevala je specifičan pristup svakoj od njih. Dominantna linija je umetnički događaj ili hepening koji je dobio formu nespecifične modne revije. Marina Ilić je iskoristila veliko znanje iz oblasti modnog dizajna tako da je jezik i alate ove specifične oblasti dizajna i industrije upotrebila za izradu čistog umetničkog dela. Umetnica stvara novi ambijent u kome sadržaji kvazi modne revije dobijaju konture estravagantnog umetničkog gesta koji za svoj cilj ima osvešćenje položaja pojedinaca u društvu spektakla i pokušaj umetnice da ukaže na neophodnost uspostavljanja nove veze sa suštinskim vrednostima života.

Ocena ostvarenih rezultata

Kandidatkinja Marina Ilić je u potpunosti je ostvarila sve ciljeve i očekivane rezultate istraživanja doktorskog umetničkog projekta. Rezultat ovih istraživanja, predstavlja umetničko delo, pod nazivom „URONJENI“ koja daje značajan doprinos u razvoju višemedijske umetnosti na umetničkoj sceni Srbije. Ovaj umetnički rad artikuliše jezik modnog dizajna i izrade kostima u svrhu izrade višemedijskog umetničkog dela kombinujući ih sa prostornom instalacijom, skulpturom i performansom. U ovom postupku kandidatkinja je ovladala metodologijom izrade i koncipiranja ovakve vrste rada tako da višemedijsko delo postaje stvarni homogeni proizvod koga više nerastačemo analizom već ga sintetisanog konzumiramo jer samo tako ono postaje svedočanstvo našh složenih iskustva.

Pisani deo rada veoma jasno i precizno opisuje metode i pristupe rešavanju postavljenog likovnog i konceptualnog problema tako da nam donosi veoma osvešćena i definisana sredstva u savremenom umetničkom postupku.

Zaključak komisije

Komisija zaključuje da je doktorandkinja Marina Ilić u praktičnom delu doktorskog umetničkog projekta uspešno realizovanom višemedijskim projektom *URONJENI* uspešno izvršila sintezu upotrebljenih različitih medija stvarajući sintetično delo koje kombinuje modni dizajn i savremenu umetnost. Pisani deo rada donosi opsežnu samorefleksiju i nudi podsticajnu platformu za kandidatkinjina dalja istraživanja u polju umetnosti

Na osnovu ukupne ocene doktorskog umetničkog projekta *URONJENI - Višemedijski umetnički projekat* kandidatkinje Marine Ilić, Komisija predlaže Veću Univerziteta umetnosti u Beogradu da prihvati Izveštaj Komisije za ocenu i odbranu doktorskog umetničkog projekta, koji bi, zatim sa Predlogom odluke bio dostavljen Senatu Univerziteta umetnosti, na čijem zasedanju bi se donela odluka o usvajanju i kandidat uputio na javnu odbranu projekta.

U Beogradu, 23. 09. 2019. godine

dr um. Radoš Antoniević, vanr. prof. FLU u Beogradu (mentor)

dr um. Milivoj Pavlović, vanr. prof. FLU u Beogradu

dr um. Olivera Parlić Karajanković, vanr. prof. FLU u Beogradu

dr Ivan Pravdić, red. prof, AU UNS

mr. Zora Mojsilovilović, red. prof. FPU u Beogradu